

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

331.836

Szerző: *Slav György*

Hely

Cím:

SZÖVŐNÖK ÁLMAIBAN

Nepesztudomány
1961. nov. 30.

nély

József Attila-est egy angyalföldi leányszálláson

A TUTAJ UTCA még nem külváros. A régi Angyalföld innen kezdődött valahol, az egyenetlen macskakövezet valahol itt megy át a sima flaszterba, a maradék földszintes házikók közé jobbra-baira is innét kezdve állnak be a gyors növéstű, új épületek. S ezt a hajdani övezethatárt átlépték a terjeszkedő fények. Vissza a Nyugati felé, meg előre, ahol a sínek Újpestnek visznek: kivilágítva fut az esti Váci út, két oldalán a keresztutcák messziről is látható fényeket emelnek.

Itt azonban, ahol most járunk, néhány háztömbre már „külvárosi éj” ereszkedik, így este hat óra tájban. Majd ha a neonfény hálója itt is kifeszül a házak között, könnyebb lesz ráakadni a kis kapura, amely kilencvennégy leány otthonára nyílik a Tutaj utca közepén.

Érdekes ház pedig, noha az emelet mutatja csak különbségét külsőre a szomszédos, földszintes többitől. Am belül, a világos és meleg szobák, a folyosó rendben sorakozó szekrénykéi s a mai este színhelye, a barátságos társalgóterem már minden részletével indokolja az egymás közösségében megelégedett lakók jókedvét, jóérzését. *Ünnepi este van a Hazai Pamutszövőgyár leányszállásán:* a hatvanöt munkásszálláshely közül, ahová a SZOT Egressy Klubjának művészcsoportjai körbeviszik ajándék műsoraikat, József Attilát náluk mutatják be először. A szereplőknek már nem kell bemutatkozniuk. Előadóművészek és zenészek sokszor megfordultak itt, mindannyiszor úgy véve búcsút, hogy a „vizontlátásra” valóban az új találkozássra tett ígéretet. A művészek s a lányok, a hallgatóság kapcsolata két látogatás közt sem szünetel. De a kölcsönös képeslapküldés, a név szerinti, kétoldalú ismeretség inkább formális dolgain túl, a szereplőknek e Tutaj utcai fellépések minden alkalma, igazán értékes tanulságok kapcsolatát is jelenti.

A szövőmunkáslányok — „új közönség”. És ez nemcsak azt eredményezi, hogy egy-egy műsorszám után őszintébb a taps, és hogy itt látszatra könnyebb a siker, mert keletje van itt mindennek, ami szép. Nem, a közönség „új”-ságából az is következik, s elsősorban

ez fontos, hogy az előadások fogadtatása mindig a valóban keltett hatást mutatja meg.

MIELŐTT A VOLTAKÉPPENI MÜSORRÓL SZÓLNÁNK, jegyezzünk meg valamit. „Modern” József Attila-előadást hallottunk a leányszálláson, programja nem az iskoláskönyvek ismétlődő költeményrepertoárján alapult. Elhangzottak prózában és dalban olyan versek is, amelyek azelőtt „nehezeknek” tetszettek, semhogy megismeretessék, népszerűsítsék a költőt. S az a tanulság, hogy József Attila képét — akivel a munkásközönség jó része többé-kevésbé már megismerkedett — egyáltalán nem „merészség” őszszes, természetes színeiben felidézni egy ilyen estén. A munkásszállások hallgatóságát „jó közönséggé” ugyanis nem csupán a művészi szépség ősztönös megsejtése, de mindinkább az állandó, rendszeresedő önművelés, módszeres olvasás felébresztette *igényes-*

ség tudata teszi. Annak fogalmát, hogy mi a közérthető, hovatovább át kell értékelni; s az ismeretterjesztés gyakorlatában figyelemmel kell lenni az igények, a hozzáértés színvonalának valóságos változására. Az ellenkező szemlélet — ha akaratlanul is — lebecsüli az „új”, tehát kedvvel fejlődő közönséget.

Az Egressy Klub idei, ötféle irodalmi körműsorát, mielőtt a hatvanöt budapesti szálláshely lakói elé kerülne — úgy tervezték: egy-egy munkásszállás közönségének jelenlétében, tehát a helyszínen mérhető hatással együtt mutatják be mindazoknak, akiknek kötelessége tudni e műsorok programjáról. Mindenekelőtt a különböző munkásszálláshelyek kultúrfelelőseinek, meg a Művelődésügyi Minisztérium, a Népművelési Intézet, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Budapesti Szakszervezeti Bizottság illetékes munkatársainak. A József Attila-műsor már a második bemutató est. Sajnos azonban, az időben küldött meghívásra még egy telefonnal sem választott a felsoroltak egyike sem.

PEDIG NEMCSAK AZOK LÁT-VÁNYA megindító élmény itt a teremben, a szövőlányoké, akiknek álmai a teljes költőt őrzi: s álmadják tovább; akik hajdani nővéreinek holdfonálból szőtt „omló álmait” mondta el József Attila... A három előadóművészből az átélés legszebb hangjait csalogatja elő a figyelem. *Jancsó Adrienne*

és *Szentpál Monika* egyaránt dinamikus-intellektuális előadóstílusra minden félreértést kizár: a versek minden hangszíve, a mondanivaló minden fordulata visszhangot kap, pontos, végiggondolt értelemmel szólalnak meg a versek a színésznők hangján, s ugyanúgy a figyelő szemekben. *Rissay Pál* operanékes négy József Attila-dalát is megköszöni negyvenhat pár lánytenyér tapsa: negyvenhatan ülnek a széksorokban, ahányan idehaza lehetnek, hiszen a többiek műszakja az üzemben most tart.

Azaz, a szám mégsem pontos. Az első sorban elfogódott kiskatona ül, véletlen vendég: udvarló, hallgatja a kislánnyal ő is a műsort, s talán már nem is bánja annyira, hogy épp most kellett idejönnie. Viszik a lányokat a szállásról egymás után, húszan mentek férjhez az idén — mondják —, mégsem egyszerűen átmenet ez az otthon a szakmáért elhagyott vidék s a majdani saját otthon között. Az itt eltöltött évek hatása döntő: mind egymás közönségében szerették meg például az ilyen esteket, amilyen a mai. Kilencvennégyükből huszonnyolc tanult tovább a munkája mellett; az otthon gazdag könyvtárának valamennyien olvasói, de sokuknak van már saját könyvtára is; tájékozottságuk, főleg az irodalomban, meglepően széleskörű. Többnyire együtt járnak szórakozni, sűrűn moziba-színházba, elég sokat kiállításokra is. Érdeklődésük egyöntetűen őszinte, mert a közös élményeket közösen is rendezik el, beszélgetik tapasztalatokká. Ezért is volna igazságtalan dolog nevet említeni, csak mert néhányukat feljegyeztük a műsor után.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás	
Szerző: <i>Hárs György:</i>				Tárgy <i>333.320</i>	
Cím: <i>Szövegnők álmaiban.</i>				Hely <i>(439 7p 43)</i>	
Forrás: <i>Népszabadság,</i>				Idő <i>"1961"</i>	
(Hely)	<i>1961. nov. 30.</i>	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Személy	
				Helyszám	

Jó érzés volt másfél órán át velük látni, hallani József Attilát. A tény, hogy *ilyen* kollektíva *van*, s hogy nem az egyetlen ilyen, arra mutat, hogy József Attila immár a felnőtt, új munkásközönség létét tekintve is, a méltó új olvasótábor meglétének értelmében is nemzeti klasszikusunk. És épp József Attila költői mértéke a biztosíték: helyesen cselekszünk, ha a kulturális forradalom normáit feljebb igazítjuk. Azoknak az igényéhez, művelődési színvonalához, akik ott tartanak, mint a Tutaj utcai szállás munkáslányai, s akiknek szépségszeretete, kultúrája mind természetesebb, mind jellemzőbb jelensége a mi életünknek.

Hárs György